

6. Podsystem monitoringu jakości gleby i ziemi

Podstawa prawna:

- Ustawa Prawo Ochrony Środowiska art. 26, 30, 109, 110 (Dz. U. Nr 62 z 2001 r., poz. 627 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie standardów jakości gleb oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. nr 165 z 2002 r. poz. 1359),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie udostępniania informacji o środowisku (Dz.U. nr 176 z 2002 r. poz. 1453).

W ramach podsystemu realizowane będą dwa zadania:

- badania i ocena jakości gleb użytkowanych rolniczo,
- prowadzenie zbiorczych zestawień zarejestrowanych przez starostę terenów, na których wystąpiło przekroczenie standardów jakości gleby i ziemi

Zadanie: Badania i ocena jakości gleb użytkowanych rolniczo

Zadanie to ma na celu śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu, pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka (antropopresji).

Zadanie stanowi trzeci cykl badań realizowanych co 5 lat i będzie kontynuowane wg dotychczasowego programu w ramach krajowej sieci prowadzonej przez IUNG w Puławach, na którą składa się ok. 215 punktów pomiarowo kontrolnych, zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie całego kraju.. W roku 2006 będą wykonane analizy fizykochemiczne próbek pobranych z profili glebowych.

Analogicznie do lat ubiegłych, w wyznaczonych punktach pobrane zostaną próby profili glebowych a następnie oznaczone wskaźniki: skład granulometryczny (8 frakcji), % próchnicy, %CaCO₃, pH, kwasowość hydrolitycznej, kwasowości wymiennej, zawartości przyswajalnych dla roślin form fosforu (P₂O₅), potasu (K₂O), magnezu (Mg) i siarki (S-SO₄), zawartości: azotu ogólnego, węgla organicznego, wielopierścieniowe węglowodorów aromatycznych, wymiennego wapnia, potasu, magnezu i sodu, przewodnictwa elektrycznego i radioaktywności. Obliczone zostaną również: stosunek C : N, zasolenie gleby, kationowa pojemność sorpcyjna, suma zasad wymiennych oraz stopień wysycenia kationami zasadowymi. W próbkach glebowych oznaczona zostanie również zawartość rozpuszczalnych (tzn. całkowitych lub tzw. "całkowitych") form: wapnia, magnezu, potasu, sodu, glinu, żelaza, fosforu, manganu, kadmu, miedzi, chromu, niklu, ołowiu, cynku, kobaltu, wanadu, litu, berylu, boru, strontu i lantanu.

Wykonanie pełnego zakresu prac, w tym oceny i zobrazowania wyników badań wymaga 3-letniego okresu realizacji zadania.

Wyniki badań i ocena jakości gleb użytkowanych rolniczo oraz analiza tendencji obserwowanych zmian będą wykorzystane między innymi dla potrzeb wdrażania Tematycznej Strategii Ochrony Gleb w Europie, a następnie w procesie konsultacji projektowanej Ramowej Dyrektywy Glebowej.

Zadanie: Prowadzenie zbiorczych zestawień zarejestrowanych przez starostę terenów, na których wystąpiło przekroczenie standardów jakości gleby i ziemi

W ramach zadania wypełniane będą zobowiązania Polski wynikające ze współpracy z Europejską Agencją Środowiska w ramach EIONET", które obejmują przekazywanie informacji dotyczących lokalnych skażeń gruntów. Dodatkowo informacja krajowa o terenach zanieczyszczonych będzie pomocna we wdrażaniu założeń Tematycznej Strategii Ochrony Gleb w Europie, a następnie projektowanej Ramowej Dyrektywy Glebowej.